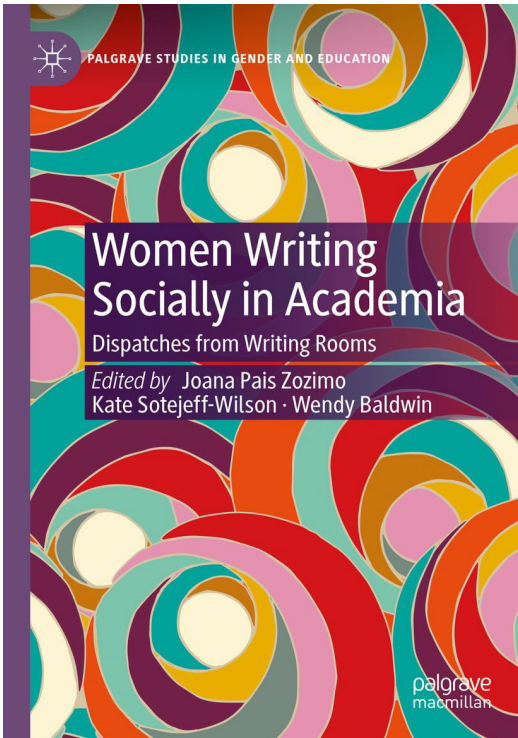

Kirjoittamalla solidaarisuutta akateemiseen maailmaan

Aino-Kaisa Koistinen

Joana Pais Zozimo,
Kate Sotejeff-Wilson
ja Wendy Baldwin (toim.) (2023)
Women Writing Socially in Academia.
Dispatches from Writing Rooms.
Palgrave MacMillan, Cham, Switzerland. 226 s.

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tutkimuskirjoittaminen näyttäyty usein yksinäisenä puurtamisena. Tieteellisen kirjoittamisen ei kuitenkaan tarvitse olla yksinäistä. Joana Pais Zozimon, Kate Sotejeff-Wilsonin ja Wendy Baldwinin toimittama *Women Writing Socially in Academia. Dispatches from Writing Rooms* kokoaa yhteen yhteisöllisen akateemisen kirjoittamisen teoriaa ja toimintatapoja kansainvälisen kirjoittajajoukon voimin.

Yhteisöllinen kirjoittaminen tarkoittaa teoksessa lähinnä kirjoittamista samassa tilassa – retriiteissä ja kirjoitusryhmissä – eikä esimerkiksi yhteisartikkelien kirjoittamista. Sisällöltään ja muodoltaan artikkelikokoelman tekstit liikkuvat perinteisen tieteellisen artikkelin, pedagogisen ehdotelman ja esseen välillä. Jokainen teksti sisältää jollain tasolla kirjoittajan paikantunutta reflektiota yhteisöllisestä kirjoittamisesta ja sen ohjaamisesta. Teksteissä jaetaan paljon konkreettisia ehdotuksia ja ideoita yhteisöllisen kirjoittamisen toteuttamiseksi. Teos sopiikin oppaaksi yhteisöllisen kirjoittamisen ohjaamiseen.

Kuten teoksessa todetaan, yhteisöllinen kirjoittaminen voi lisätä kirjoittajien hyvinvointia ja tuottavuutta – sitä, miten paljon kirjoittaja saa tuotettua tekstiä (ja myös julkaistua tekstejään). *Women Writing Socially in Academia* nostaa keskiöön yhteisöllisyyden mahdollistaman solidaarisuuden positiiviset vaikutukset tuottavuuteen. Uusliberalistisessa, rahoituksesta ja työpaikoista kilpailemisen värityksessä yliopistomaailmassa yhteisöllinen kirjoittaminen tarjoaa vertaistukea sekä tilan toisenlaiselle, toisia tukevalle toiminnalle.

INKLUSIIVISUUTTA JA KIRJOITTAMISEN NAUTINTOA

Teos koostuu esipuheesta, johdannosta sekä kolmesta temaattisesta osiosta (”Physical Support and Wellbeing”, ”Cognitive and Affective Connection” ja ”Social Interactions and Relations”), joissa jokaisessa on neljä tekstiä. Sukupuolentutkimukseen teoksen kytkee yhteisöllisen kirjoittamisen selkeä sukupuolituneisuus, mikä näkyy jo kirjan nimessä: yhteisöllistä kirjoittamista harjoittavat useimmiten naiset. Tälle esitetään myös syitä. Esipuheessa Barbara M. Grant esimerkiksi arvioi, että seksistisessä yhteiskunnassa elävät ja patriarkalisissa instituutioissa työskentelevät naiset kaipaavat tukea kirjoittamiseen.

Teosta ohjaakin feministinen emansipatorinen tiedonintressi. Johdannossa toimittajat toivovat teoksen voimauttavan akateemisia kirjoittajia. He myös korostavat, että vaikka yhteisöllinen kirjoittaminen on yleensä naisten fasilitoimaa ja harjoittamaa, ei sitä suunnata vain naisille. Pyrkimys on tarjota inklusiivisia tiloja, jotka kutsuvat mukaan kirjoittajia tiedealasta ja taustasta huolimatta – marginaaliin jäävät kirjoittajat huomioiden. Intersektiionaalisuus ja inklusiivisuus näkyvät myös teoksen artikkeleissa, toisissa enemmän kuin toisissa. Ar-

tikkeleissa korostuvat naisten henkilökohtaiset ja ruumiilliset sukupuolittuneet kysymykset, kuten esimerkiksi hoivavastuiden vaikutukset kirjoittamiselle mahdollistuvaan tilaan.

Johdannossa ja läpi teoksen korostuu kirjoittamisen ilo, mikä ilahdutti minua lukijana ja kirjoittajana. Kirjoittamiseen liittyvää leikkiä ja luovuutta ei hyödynnetä tarpeeksi tiedeyliopistoissa. *Women Writing Socially in Academian* kirjoittajat kuitenkin todentavat, että kirjoittamisen nautinto on yhteydessä akateemisen kirjoittamisen tuottavuuteen.

ETÄ- JA LÄHIREITRIITIT KIRJOITUSTILOJEN LUOJINA

Kirjan ensimmäinen osio tarkastelee ruumiillisuuden, paikan/tilan ja hyvinvoinnin teemoja muun muassa etä- ja lähireitriittejä vertaillen. Rowena Murrayn artikkeli pohtii kirjoitustapaamisia vaihtoehtoisina tiloina, joissa kirjoittaminen mahdollistuu akateemisen maailman paineiden keskellä – erityisesti naisille, joille hoivavastuut kasautuvat.

Korona-aika teki kirjoitusreitriteihin osallistumista vaikeuttavat hoivavastuut näkyviksi. Etäreitrit voivat kuitenkin tarjota tilan kirjoittaa yhteisöllisesti myös hoivavastuiden lomassa, kuten Lucy R. Hinnie osoittaa. Myös Jess Kelley korostaa etäreitritien mahdollistamaa kirjoittamisen iloa ja yhteisöllisyyttä pandemia-aikana.

Kate Sotejeff-Wilson tuo esiin myös etäreitritien ongelmia. Kotona erilaiset vastuut voivat kasautua niin suuriksi, ettei reitritiin pysty irtautumaan ja keskittymään samalla tapaa kuin jaetussa fyysisessä tilassa. Yksin asuville etäreitrit eivät myöskään tarjoa kaivattua sosiaalista kanssakäymistä. Sotejeff-Wilsonin teksti sisältää myös tärkeitä pohdintoja siitä, miten huomioida sukupuolten, seksuaalisuuksien ja kielten moninaisuus yhteisöllisessä kirjoittamisessa.

KIRJOITTAJAI DENTITEETTEJÄ JA OPE T T A M I S E N T A P O J A

Toinen osio pureutuu muun muassa kirjoittamisen herättämiin vaikeisiin tunteisiin, kirjoittamiseen liittyviin haitallisiin uskomuksiin ja opettamisen haasteisiin. Sarah S. Haasin artikkeli tarkastelee kirjoittajaidentiteettejä ja kirjoittajien käsityksiä kirjoittajuudesta. Haas räjäyttää myytin sisäsyntyisistä kirjoittajanlahjoista ja korostaa kirjoittamista har-

joittelua vaativana taitona. Artikkelit tarjoaa näin kannustusta kenelle tahansa kirjoitustaitojaan epäilevälle, ja sitä soisikin luetettavan opiskelijoilla. Haas purkaa myös ajatusta ”oikeasta” kirjoittajasta: kaikki kirjoittajat ovat oikeita kirjoittajia. Samoin ajatus hyvistä ja huonoista kirjoittajista joutaa romukoppaan. Ainoa ”huono” kirjoittaja on kirjoittaja, joka ei ole kiinnostunut kehittämään taitojaan.

Osiossa palataan myös etä- ja lähireitritien suunnitteluun, toimintaan ja saavutettavuuteen. Jo Garrick toteaa, että tarjoamalla kestoiltaan vaihtelevia lähi- ja etäreitrittejä saadaan yhteisöllisen kirjoittamisen tarjonnasta mahdollisimman saavutettavaa. Katarina Damcević taas huomauttaa, että etäreitrit ovat mahdollistaneet reitritien tilallisen ulottuvuuden laajenemisen maailmanlaajuisiksi: osallistumaan pystyy vaikkapa toisesta maanosasta. Natalie Lancer taas tuo keskusteluun psykologisen näkökulman. Hän korostaa leikkiä ja iloa sekä turvallisen sosiaalisen jakamisen tärkeyttä osana yhteisöllistä kirjoittamista ja sen ohjaamista.

YHTEISÖLLISYYS OPE T T A J A N JA KIRJOITTAJ A N T U K E N A

Kolmas osio liikkuu yliopisto-opettamisen kontekstista kotireitritiin sekä kirjoittajien ja tekstien toimittajien yhteistyöhön. Johanna Isosävi ja Camilla Lindholm tarkastelevat yhteisöllistä kirjoittamista suomalaisessa tiedeyliopistossa. Artikkelit todentaa monenlaisia yhteisöllisen kirjoittamisen hyötyjä. Yksi kiinnostava hyöty liittyy opettamiseen: kirjoittamisryhmät tukevat yliopistossa opettavien työtä, sillä niihin osallistumalla voi oppia soveltamaan opetuksessaan yhteisöllisiä käytänteitä.

Marcella Sutcliffen pohtii esseessään reitritien ohjaajan toisinaan ristiriitaista suhtautumista kirjoittamiseen ja sen ohjaamiseen: muiden kirjoittamisen tukeminen voi verottaa ohjaajan omaa kirjoittamista. Wendy Baldwin taas käsittelee kirjoittajan ja toimittajan välistä yhteistyötä yhteisöllisen kirjoittamisen muotona. Toimittaja ei tässä tarkoita esimerkiksi tieteellisen journalin osastotoimittajaa vaan ammatillista (*author’s editor*), joka työskentelee aktiivisesti kirjoittajien kanssa ja auttaa heitä työstämään tekstiään julkaisukuntoon.¹ Tämä käsite – ja näin intensiivinen toimittajan ja kirjoittajan välinen (akateeminen) yhteistyö – oli ainakin minulle uutta.

¹ Kiitän Kate Sotejeff-Wilsonia *authors’ editor*-termin selventämisestä (henkilökohtainen keskustelu).

Yksi kokoelman kiinnostavimmista artikkeleista on Theresa Truax-Gischlerin teksti, joka tarkastelee kirjoittamisryhmien vetämistä kielellisenä huolenpitoa (*linguistic care work*) Jon Hennerin and Octavian Robinsonin termiä lainaten. Truax-Gischler asettaa rinnakkain kokemuksensa kommunikaatiosta vammaisen tyttärensä kanssa ja työstään kirjoittajien kanssa läheisesti toimivana toimittajana (yllä mainittu *authors' editor*). Hän pohtii, millaisia ableistisia käsityksiä ja ideologioita meillä on kielestä ja kirjoittamisesta ja miten ne vaikuttavat kohtaamisiimme kirjoittajina ja toimittajina: vain tietynlainen englanninkielinen ilmaisu hyväksytään yleensä akateemiseksi kieleksi ja vain tiettyihin genreihin sopivat tekstit akateemiseksi teksteiksi. Truax-Gischler peräänkuuluttaa akateemista kumppanuutta portinvartijuuden tilalle. Sen sijaan, että toimitusprosessissa pyritään korjaamaan “vääränlainen” ilmaisu, voisivat toimittaja ja kirjoittaja työskennellä yhdessä tarkoituksenmukaisten ilmaisutapojen löytämiseksi.

LOPUKSI

Women Writing Socially in Academia -teoksesta on hankala löytää suuria puutteita. Olisin runoilija-tutkijana kuitenkin kaivannut yhteisöllisen kirjoittamisen tarkastelua myös taiteellisen tutkimuksen, taideyliopistojen ja luovan, taiteellisen kirjoittamisen konteksteissa. Joissakin antologian teksteissä luova kirjoittaminen tosin mainitaan, ja joissakin pohditaan tieteellisen kirjoittamisen genrekonventioita. Yhdeltä kirjalta ei myöskään voi vaatia kaikkea, ja onhan teos rajattu akateemiseen kirjoittamiseen jo otsikossaan. Taideyliopistoissa tapahtuva tutkimuskirjoittaminen olisi tosin mahtunut tämän määritelmän alle; vaikka akateeminen sanana yhdistyy enemmän tiede- kuin taideyliopistoihin, myös taideyliopistoissa harjoitetaan akateemista tutkimusta ja kirjoittamista. Teoksessa esitetyt asioita ja ehdotuksia voi silti soveltaa taiteelliseen tutkimukseen ja kirjoittamiseen.

Minulle kirjoittamisen tutkijana ja ohjaajana sekä intohimoisena kirjoittajana *Women Writing Socially in Academia* oli nautinnollinen lukukokemus. Tutkin yhteisöllistä kirjoittamista, joten kirjan teemat olivat tuttuja.² Tästä huolimatta teos herätti runsaasti ajatuksia ja ideoita. Suosittelen kirjaa kaikille yhteisöllisestä kirjoittamisesta kiinnostuneille.

FT, dos. Aino-Kaisa Koistinen on runoilija, vapaa kirjoittaja ja kirjoittamisen ohjaaja sekä yliopistotutkija Taideyliopiston Tutkimusinstituutissa. Hänen tutkimuksensa tarkastelee feminististä kanssakirjoittamista osana taiteellista ajattelua ja taiteen opettamista.

²Läpinäkyvyyden nimissä kerrottakoon, että Sotejeff-Wilson on tarkastanut useiden tieteellisten tekstieni kieliasun. Olen kuitenkin pyrkinyt siihen, ettei aiempi tuttavuutemme vaikuta arvioni laatuun.